

Factsheet Alcohol & Jongeren

- Nederland NIET de zuipschuit van Europa
- Het percentage kinderen onder de 16 dat wel eens alcohol drinkt is in 8 jaar tijd gehalveerd
- Nederlandse jongeren drinken minder dan 5 jaar geleden

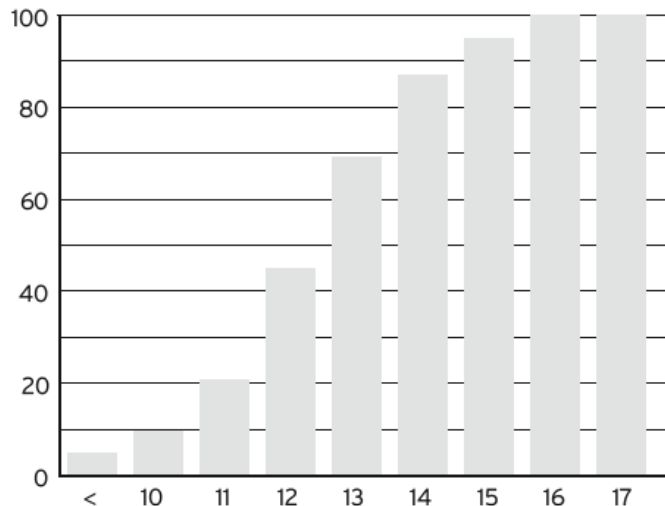
Het algemene beeld van de afgelopen 5 tot 7 jaar is dat Nederlandse jongeren minder zijn gaan drinken. Dit blijkt uit alle onafhankelijke vergelijkende onderzoeken.

Enkele cijfers op een rij:

12 t/m 18 jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ooit alcohol gedronken				85%	→			79%		
Alcohol in de laatste maand				53%	→					35%
Ooit dronken/aangeschoten				47%	→			43%		
Zwaar drinken (12-24jr)		18,5%	→							13,2%
Leeftijd 1e volledige glas					12,4	→		12,7		
Onder 16 jaar drinken	30%	→							15%	

Wanneer beginnen jongeren met drinken?

- De gemiddelde leeftijd waarop jongeren kennismaken met alcohol (voor het eerst een glas alcohol drinken) is 12,7 jaar (zie figuur 1);
- Meisjes zijn gemiddeld ouder dan jongens als ze voor het eerst alcohol drinken, te weten 12,8 jaar versus 12,5 jaar.

Figuur 1: Leeftijd eerste alcoholgebruik (cumulatieve incidentie)

Waar drinken jongeren het eerste glas alcoholhoudende drank?

Thuis. 66,2% krijgt zijn/haar drankje van een familielid. In iets meer dan de helft van alle jongeren (50,2%) krijgt hun eerste alcoholhoudende drankje van hun vader of moeder.

(Het gebruik van alcohol door jongeren en de rol van ouders, NIGZ/IVO, Woerden/Rotterdam, 2007)

Wel of niet drinken

In 2000 had 30,5% van de jongeren in de leeftijd van 12 t/m 14 jaar ooit alcoholhoudende drank gedronken. In 2008 is dit gedaald tot 15,3%. Een daling van 50%.

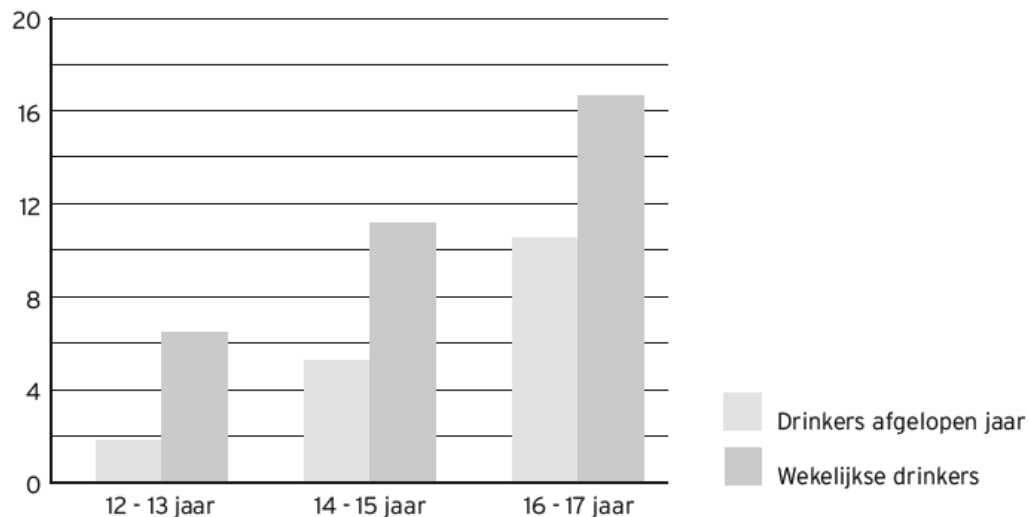
(CBS Statline – Gezondheid en leefstijl 2008, www.cbs.nl 2009)

Hoeveel drinken jongeren?

In 2007 geeft 35,4% van de jongeren aan dat zij de afgelopen maand hebben gedronken. In 2003 was dit nog 53,0%, een daling van 33%.

(Monitor Alcoholverstrekking 2009, Intraval/nVWA, Groningen, 2010)

- Jongeren die het afgelopen jaar hebben gedronken, drinken gemiddeld per week 7,1 glazen alcohol;
- Jongens drinken gemiddeld meer dan meisjes, te weten 8,9 glazen per week tegen 5,1 glazen;
- Jongeren drinken meer naar mate ze ouder zijn, oplopend van 1,8 glazen voor 12-13 jarigen, 5,2 glazen voor 14-15 jarigen en 10,5 glazen voor 16-17 jarigen.

Figuur 2: Gemiddeld aantal glazen per week naar leeftijd

(Het gebruik van alcohol door jongeren en de rol van ouders, NIGZ/IVO, Woerden/Rotterdam, 2007)

Komt excessief drinken voor bij Nederlandse jongeren?

- Excessief drinken (minstens 14 glazen alcohol per week voor meisjes en minstens 21 glazen alcohol per week voor jongens) komt bij 11,7% van de drinkende jongeren voor, dit is 8% van alle jongeren van 12-17 jaar;
- Jongens drinken vaker excessief dan meisjes (13,3% versus 10%).

(Het gebruik van alcohol door jongeren en de rol van ouders, NIGZ/IVO, Woerden/Rotterdam, 2007)

Alcoholintoxicatie

STIVA gebruikt bewust niet het woord comazuipen, omdat daarmee een doel lijkt te worden uitgedrukt waarvan het maar de vraag is of dat het in coma raken nu wel het doel is. Uit het rapport 'Alcoholintoxicaties bij jongeren in Nederland' lijkt het in coma raken meer een gevolg te zijn dan het doel. Feitelijk is het beter om van alcoholintoxicatie te spreken. Er is een stijging te zien in het aantal geregistreerde gevallen van alcoholintoxicatie bij jongeren (t/m 17 jaar) in Nederland.

2007 - 231
 2008 - 288
 2009 - 404

Er is dus een stijging te zien. Dat is op zich niet vreemd, omdat 2007 het eerste jaar was dat het opvangen van alcoholintoxicaties van start ging volgens de

methode zoals die ontwikkeld is door de alcoholpoli van het Reinier de Graaf ziekenhuis in Delft. Zoals bij meerdere beleidsterreinen is het niet ondenkbaar dat de start van een systeem van registratie ook tot een toename van het aantal geregistreerde gevallen leidt. Pas over enkele jaren kunnen we iets zeggen over de daadwerkelijke ontwikkeling van het aantal alcoholintoxicaties.

Ter vergelijking: in het Verenigd Koninkrijk gaat het om 4800 gevallen van alcoholintoxicatie per jaar bij jongeren t/m 15 jaar. In Duitsland gaat het om 4500 gevallen per jaar. Uiteraard tellen deze landen meer inwoners, maar naar verhouding zijn er in Duitsland bijna 3x en in het Verenigd Koninkrijk 4x zoveel gevallen van alcoholintoxicatie bij jongeren als in Nederland.

Dat neemt uiteraard niet weg dat het belangrijk is om ook aan deze jongeren duidelijk te maken hoe onverstandig het is om op jonge leeftijd zoveel te drinken. Uiteraard is het ook van groot belang om de (na)zorg voor deze jongeren goed op orde te hebben.

Internationale vergelijking: ESPAD 2007

Het ESPAD onderzoek is het 'European School Survey on Alcohol and Other Drugs', een grootschalig Europees onderzoek naar roken, drinken en drugsgebruik onder scholieren van 15 en 16 jaar. Het is de vierde keer dat het ESPAD-onderzoek werd gehouden (eerder in 1995, 1999 en 2003). In 2007 deden 36 landen mee aan ESPAD.

N.B. Het ESPAD onderzoek heeft alleen betrekking op 16-jarigen. De conclusies kunnen niet zonder meer worden doorgetrokken naar andere leeftijdsgroepen.

Hieronder de klassering van Nederland ten opzichte van de rest van de ESPAD landen:

2 ^e	24 % drinkt 10x of vaker per maand (van de 36)
6 ^e	40 % drinkt 40x of vaker per jaar (36)
10 ^e	69 % heeft laatste maand gedronken (36)
11 ^e	laatst gedronken hoeveelheid 4,9 cl pure alcohol (31)
18 ^e	84 % heeft afgelopen jaar alcohol gedronken (36)
24 ^e	16 % dronken/aangeschoten laatste maand (36)
25 ^e	36 % is laatste jaar dronken/aangeschoten geweest (36)

Als je hier een gemiddelde van maakt, scoort Nederland een **13^e plaats**. **Nederland is dus niet de 'zuipschuit van Europa' maar een Europese middenmoter**. Dat komt ook overeen met de conclusie die de makers van het ESPAD report voor Nederland trekken:

"The overall impression of the Dutch results is that they are well in line with the ESPAD average, except as regards the use of cannabis."

Bronnen:

- CBS Statline – Gezondheid en leefstijl 2008, www.cbs.nl 2009
- Het gebruik van alcohol door jongeren en de rol van ouders, NIGZ/IVO, Woerden/Rotterdam, 2007
- Monitor Alcoholverstrekking 2008, Intraval/nVWA, Groningen, 2010
- Jeugd en riskant gedrag 2007; Kerngegevens uit het peilstationonderzoek scholieren, Trimbos Instituut, Utrecht, 2008
- ESPAD 2007, ESPAD, Stockholm, www.espad.org 2009
- RIVM rapport 'De prestaties van de Nederlandse zorg, 2010